

TRI SKUPINY ŽIDOV- KOHEN, LEVI A JISROEL.

Jestvujú tri B-hom dané rozlíšenia medzi židovskými ľuďmi. Na rozdiel od povrchného človekom vyrobeného skupinového (neológ, konzervatívce, ortodox), ktorý sa pokúša klasifikovať ľudí na základe ich viditeľnej úrovne dodržiavania Tóry alebo základnej viery, táto prvá skupina zobrazení má svoje počiatky vo vnútri duchovna. Tieto sú odovzdávané z otca na syna, cez generácie a zahŕňajú nielen privilégia alebo titul, ale tiež obmedzenia a zodpovednosť za uchovanie dôležitého postavenia.

Aké poznáme?

I.) KOHEN (pl. Kohanim)

V knihe Exodus Hašem povedal Mošemu: „Prived' Aharona s jeho synmi k sebe (oddeľujúc ich od detí Izraela), aby mi slúžili ako duchovní“. Moše potom posvätil každého člena Aharonovej rodiny, podľa pokynov Hašema. Byť Kohenom sa preto považuje za vyvolenie a privilégium a nie za profesiu alebo voľbu. Odvtedy sa tento stav preberá z otca na syna od Aharona po všetkých jeho budúcich potomkov - automaticky po narodení. (Poznámka: židovský status dieťa preberá po matke takisto. Len židia môžu byť Kohanim, čiže v prípade miešaného manželstva, ak matka nie je židovkou, tak ani deti nie sú židmi ani Kohanim, napriek otcovmu pôvodu.) V oblastiach s vysokou asimiláciou je možné, že niekto nievie o svojom stave Kohen, ale napriek tomu Kohenom ostáva. Väčšina rodín s pôvodným priezviskom Cohen alebo Katz, ktoré je skratkou pre „Kohen Tzedek“ sú Kohanim.

Kohanim boli hlavnými predstavenými funkcionármi židov počas éry Miškon (dočasný chrám v púšti) a Beis Hamikdoš (Svätý chrám). Celý deň trávil učením a študovaním Halachy (židovské práva). Pomohli viesť židov k tomu, aby nasledovali Hašema a mali odlišné postavenie na tej istej úrovni ako židovský kráľ, proroci, sudy a rabínsky súd.

Hlavnými funkciami Kohenov boli:

1) Obrady

a) Hmotné udržiavanie a čistoty Beis Hamikdoš a obetovanie, buď svojej obety alebo kvôli tým čo ich priniesli

b) Nosenie Aronu (svätej archy) obsahujúcej dosky „luchos“ (desať prikázaní), keď židia cestovali púšťou

c) Dávali požehnanie ľuďom od Hašema

2) Obecné

a) Poradenstvo „Urim Vetumim“ (nanáprsník obsahujúci drahokam a hebrejské písmená ornátu židovského kňaza - Kohen Gadol) a na základe obdržaného poradenstva vyjadrovali dôležité rozhodnutia, ovplyvňujúce celý národ.

b) Duchovné poradenstvo - liečba a potvrdenie choroby ako stav Sota a Coraas (lepra), spôsobené morálnymi alebo náboženskými priestupkami podľa predpisov menovaných v Tóre.

3.) Súdne

Súdili legálne prípady spolu so Sanhedrinom (70-členný rabínsky súd) a vyučovali Halachu.

Výsady a povinnosti súčasných novodobých Kohanim:

1) sú prvými privolanými na čítanie Tóry v Šul

2) Žehnajú obec špeciálnymi požehnaniami počas ranných modlitieb v synagóge na Pesach, Šavous a Sukos (v Izraeli aj na šábes)

3) Kvôli zachovaniu vyššej úrovni a neustáleho uvedomovania si ich väčšieho duchovného potenciálu, Kohanim majú zakázané:

- prísť do kontaktu alebo byť v jednom dome spolu s mŕtvolou, výnimku tvorí sedem najbližších príbuzných: manželka, otec, matka, sestra, brat, syn dcéra.

- navštevovať cintoríny (z horeuvedených dôvodov)

- zosobašiť sa s rozvedenou alebo konvertovanou. Ak tak urobí, buď ignoráciou halachy alebo svojho postavenia ako Kohen, je považovaný za zosobašeného, ale aj on aj jeho deti a ďalší potomkovia strácajú postavenie Kohen a sú považovaní za „Chalolim“ (dosl. preklad „prázdne miesto“)

II.) LEVI (pl. Leviim)

Z počiatku všetci prvorození synovia boli určení stať sa Kohanim a slúžiť Hašemovi v Beis Hamikdoš. Avšak, po odchode z Egypta židia zhrešili, keď uctievali „zlaté teľa“ počas Mojžišovej neprítomnosti, počas jeho vystúpenia na Sinai, aby obdržal Tóru. (zle vyrátali 40 dní, počas ktorých bol preč a myslieť si, že je mŕtvy začali uctievať teľa.) Jediný z 12 kmeňov, ktorý sa na tomto nepodieľal bol Levi a odvtedy ich potomkovia ako je uvedené (Numeri kap. 8. „Pre nich (Leviim) - sú mi celkom odovzdaní z pomedzi detí Izraela, na miesto všetkých, čo otvorili lono

(všetci prvorození Izraela) - vezmem si ich pre seba“ .
Postavenie Levi sa dedí z otca na syna.
Tí, čo mali toto postavenie, asistovali v Miškan so začiatkom ich uvedenia (v roku 1312 pred našim letopočtom a neskôr), v Beis Hamikdoš a dostali privilégium spievať denné modlitby a hrať na hudobných nástrojoch. Boli tiež zodpovedný za nosenie Miškanu—svätostánku z miesta na miesto, počas premiestňovania židov v púšti.

Keď Hašem prikázal Mošemu sčítať všetkých židov, kmeň Levi bol sčítaný oddelene a uvedený ako „kráľovská légia“ , preto si zaslúžili byť sčítavaný samostatne. Od doby sčítania v Tóre, bol Levi najmenším kmeňom, vyčísleným iba na 22 300 mužov, z celkového počtu 603 000. Taktiež bol jediným kmeňom, čo nemal nárok na žiaden podiel zeme v Izraeli ako sa píše: „B-h je ich podiel“. Zato však mohli žiť kdekoľvek si želali a boli plne podporovaný druhými kmeňmi, keď sa oddávali duchovným službám, ktoré prinášali dôležité požehnania pozemskému svetu.

Dnešný muž s postavením Levi je volaný k Tóre ako druhý v poradí, alebo prvý v prípade, že Kohen je neprítomný. Od zničenia Beis Hamikdoš iné funkcie nemá.

III.) JISRAEL

Pomenúvame tak všetkých židov, ktorých otcovia nie sú Kohen ani Levi.

